

Муниципальный этап олимпиады школьников

по марийскому языку и литературе

2022 - 2023 учебный год

8 класс

Чылаже – 110 балл.

Пашалан 180 минут пуалтеш.

1. Текстште чарналтыш пале-влакым чын шындыза. (5 балл)

Сентябрь... Теве корно воктенак ший рудан куэр ковыртатен шога шыже игече юалге ночно гынат вургемже куштылго пуйто изи той окса дене куымо. Мардеж пуалеш чолдыртатен колта шонет. Воктеньшит чоштыра мыжсеран тумо тудынат чиемже кўреналгаи тōча. А пызлын чевер йўлен волгалтише саскаже умбачак шинчалан перна, тудат ужар-йошкар солыкшым мардеж почеи лутшал-лутшал колта. Лач кожерын вургемже тоштак кеҥежымсе гай. Тудо гына ни пагыт ваишталтмым ни игече ойыртемым шотыш ынеж нал. Шкетак пуйто вес жап гыч ончыкылык кеҥеж кугыжаныш гыч толын. (Г.Алексеев)

2. Мут-влакым состав шот дене лончылыза. (5 балл)

Йогынвўдла, нимогай, пакчаите, ломберлаите, кугырўдывондышто.

3. Ойлончым синтаксически лончылыза. (5 балл)

Лышташан пушенҥе-влак: ваиштар, писте, шопке, куэ да молат – чыланат телылан лышташыштым велат. (Шабдар Осын)

4. Пуымо калыкмут могай шонымашым рашемда, умылтарен возыза.

(10 балл)

Кайыкым шулдыржо сōрастара, айдемым – ушыжо.

5. Ойлончылаште диалект мутым кычал муза да литературный шомак дене алмаштыза. (5 балл)

- *Южыжо вўдыжгышō шинчажым ялук мучаш дене ўштылеш.*

- *Шенҥел радамыште шинчыше-влакат огыт шауло.*

- *Радам дене кече ваиштареш шогалын, крапля дене шудым кок могырым удиралыт, овартен каят.*

- *Юкей Егоров, ятыр башкир аулым эртен, Кунгур корнымбалсе марий яллашкат миен шуо.*

- *Ситыш, тый туриетым ураш кай, мый кочкаш шолтем.*

6. Термин-влакым руш йылмышке кусарыза. (5 балл)

Мутлончо, сонйўк, шкелўм, рашемдык, йыгырмут.

7. Шомак-влаклан синоним радамым ыштыза. (10 балл)

Йолташ –

Виян –
Ару -

8. Раш палыдыме форман глагол кузе ышталтеш, каласыза. Пример дене пенгыдемдыза. (5 балл)

9. Чын вашмутым ойырен налза. (5 балл)

1.1 «Шӧртньӧ падыраш» повестьын авторжо кӧ?

- А) В. Иванов
- Б) В. Юксерн
- В) В. Сапаев
- Г) Н. Лекайн

1.2. В. Юксернын «Атаманыч» повесть гыч тӱн геройын прототипше.

- А) Миша Ковалев
- Б) Атаманыч
- В) Кандалин
- Г) Миша Ковальчук

1.3. Никандр Ильяковын «Латик кролик» ойлымашыжын тӱн геройжо.

- А) Витя
- Б) Вера
- В) Толик
- Г) Миша

1.4. «Илыше кӱ» легендысе тӱн герой.

- А) Акпатыр
- Б) Чумбылат
- В) Чоткар
- Г) Камай

1.5. Шернур районеш шочын-кушшо писатель-классик.

- А) С. Чавайн
- Б) Н. Игнатьев
- В) М. Шкетан
- Г) Шабдар Осып

10. Почеламут ужаш-влакын авторыштым чын палемдыза. (8 балл)

А) Кӱ лонга гыч йылгыжалтын,
Шолын лекше ший памаш,
Ош кӱэр ӱмбач шыжалтын,
Йоргыктен йога тораш.

Б) Пич чодыра гоч, курыкла гоч,
Шем, шӱйшӧ ир купла гоч,

У корным шерын, мый толынам,
Эр ўжаралан у мурым мый муренам.

В) Куэрласе кайык деч мый тунемым
Муро семым шўм-кылыш погаш,
Шуйналт вочшо кугу Ўшўт семын,
Куанен, илыш дене йогаш.

Г) Мыйын таче – шочмо кече!
Капкыл мучко вўр модеш.
Мыйым ыштыш марий вате.
- Иле, - мане, - шер теммеш!

11. Произведений-влакын жанрыштым да авторыштым палемдыза.

(10 балл)

- А) «Пормо»
- Б) «Изи тумо»
- В) «Петю»
- Г) «Кориш»
- Д) «Шёртньӧ падыраш»

12. Уста комбайнер Васли Йыван могай произведений гыч? Авторын лўмжым да произведенийын вуймутшым возыза. *(4 балл)*

13. Палемдыме поэт да писатель-влакын чын лўмыштым возыза. *(5 балл)*

- А) С. Чавайн
- Б) Дим. Орай
- В) Шабдар Осып
- Г) Ким Васин
- Д) Йыван Кырла

14. Мо тугай сылнымутан литератур? *(5 балл)*

15. Марий сылнымутышто пўртўс мурызылан кӧ шотлалтеш? Лўмжым возыза.

(4 балл)

16. Мо тугай либретто? *(5 балл)*

17. Произведений да герой-влакын лўмыштым чын ушыза. *(4 балл)*

А) «Латик кролик»	1) Льюсан Кузьма
Б) «Киндет перкан лийже»	2) Витя
В) «Комсомол ўдыр»	3) Илья Степанович
Г) «Вакш йонышта»	4) Микита

18. Кўчык сочинений. «Айдеме – пўртўсын поро танже». *(10 балл)*